

«Я па дзесяць разоў стукаў у дзверы»

Аляксандр ЛАСМІНСКІ тройчы абіраўся дэпутатам Гродзенскага гарадскога Савета. Многія гродзенцы ведаюць яго як тэлежурналіста, стваральніка гарадскога тэлебачання. Цяпер ён — кіраўнік заслужанага аматарскага калектыву Рэспублікі Беларусь, фотаклуба «Гродна», заслужаны журналіст Беларускага саюза журналістаў. А яшчэ Аляксандра Ласмінскага можна назваць сапраўдным гродзенцам, які любіць свой горад, імкнецца раскрыць яго спадчыну і папулярнае яго ў сваіх шматлікіх фотальбомах і на выстаўках.

— **Аляксандр Іосіфавіч, як пачынаўся ваш шлях у дэпутаты?**

— Неяк да мяне падышлі людзі і сказалі: давай, ідзі ў дэпутаты. У цябе шмат цікавых ідэй, паспрабуй іх увасобіць. Прыгадалі гісторыю з аднаўленнем Аўгустоўскага канала, якім я займаўся, можа, 20 гадоў, у выніку ўдалося ўсе ж «прабіць» рэканструкцыю, рашэнне аб якой было падпісана Прэзідэнтам. Праўда, гэтаму спрыяла і мая журналісцкая дзейнасць...

Мяне вылучылі кандыдатам у дэпутаты адразу некалькі вялікіх працоўных калектываў, і я адчуваў адказнасць перад імі. А калі абралі дэпутатам, адразу даручылі ўзначаліць пастаянную камісію па культуры, адукацыі і справах моладзі. Зразумела, пачаў думаць: а што я магу зрабіць для горада? Я не збіраўся проста адседжаваць на сесіях, мне хацелася зрабіць нешта карыснае для горада, унесці нешта сваё. Тым больш што я ведаў гісторыю горада, а з цягам часу гэтыя веды пашырыліся. Узнікла ідэя замацаваць за Гроднам статус горада-музея. З часам гэтая назва прыжылася.

— **І з чаго вы пачалі?**

— У горадзе існавала праграма «Спадчына», але яна была слабая, з-за адсутнасці фінансавання амаль не працавала. Разам з тым у Гродна пачалі прыязджаць турысты, і мы, дэпутаты, стараліся данесці да ўлад неабходнасць развіваць гэты кірунак. Напрыклад, больш стварыць невялічкіх музеяў. Мяне заўсёды яны ўраж-

валі. Патэнцыял у нас велізарны. Толькі ў Замкавых музейных фондах знаходзіцца 200 тысяч каштоўных экспанатаў. Напрыклад, у літоўскім Шаўляі я некалі бачыў музей тэлевізараў (усяго ў адным пакоі — тады іх было мала), а побач музей веласіпедаў і музей фатаграфіі. Цікава? Цікава. У нас такіх невялічкіх музеяў не было. Ніхто гэтым асабліва не займаўся. Мабыць, таму, што раней у нас была арыентацыя на выязны турызм. Турфірмы запрашалі наведаць што хочаце, толькі не свой горад... Але, напрыклад, ідэя стварэння музея нумізматыкі ўперлася ў праблему ўласнасці. Фонды музея абласныя, а памяшканне — гарадская ўласнасць. Трэба вышукваць сродкі на ремонт, калі мы хочам прыстасаваць гістарычную старую пабудову. А між тым не толькі манеты, але і сотні самавараў, лямпаў, грамафонаў пыляцца ў фондах, а маглі б стаць музейнымі экспанатамі. Ці музей фатаграфіі, выкананы ў выглядзе фотаатэлье пачатку ХХ стагоддзя. Можна пашырыць музей-аптэку, лічу нядрэнна стварыць музей гісторыі гродзенскай мэрыі. Зараз узнікаюць прыватныя музеі, напрыклад побыту ці музей праса. Так што ідэя гэта паціху развіваецца.

— **Чаго канкрэтна ўдалося дабіцца падчас дэпутацкай дзейнасці?**

— Я вельмі ганаруся нашай жамчужынай ХІІ стагоддзя — Каложскай царквой. Калі мяне абралі першы раз дэпутатам, думаў:

што магу зрабіць для яе росквіту? Часта спрабаваў сябе ў якасці экскурсавода і неяк падчас прыезду дэлегацыі з падмаскоўных Хімкаў раскажаў пра ікону Каложскай Божай Маці, якая была вывезена ў Расію і бяспледна знікла пасля Першай сусветнай вайны. Дык вось, кіраўніцтва падмаскоўнага горада пры дапамозе Патрыярха зрабіла новы спіс іконы, які нам падарылі. Адбылося яе ўрачыстае ўнясенне ў храм.

Таксама падчас першага склікання ўдалося адкрыць сучасную выставачную залу. Такое памяшканне было па вуліцы Ажэшкі, але існавала ў закінутым стане. Стаяла задача — перавесці яго ў гарадскую ўласнасць, адрамантаваць, зрабіць не горш за еўрапейскія

залы. З гэтай задачай мы справіліся. На пасаду дырэктара запрасілі прафесійнага мастацтвазнаўцу Ірыну Сільвановіч. Яна і зараз тут працуе.

— **Мабыць, і другое ваша скліканне было адметным?**

— У гэты час удалося зрабіць даступнай для наведвальнікаў нашу слаўтасць — старажытную пажарную каланчу. Раней, каб трапіць на аглядную пляцоўку, трэба было спачатку падняцца па прыстаўной лесвіцы, а затым — на самы верх. Была думка зрабіць у вежы музей

гісторыі пажарнай справы Гродна. Першы, з кім я сутыкнуўся, быў начальнік абласнога ўпраўлення МНС тых часоў. Ён адразу заявіў, што нічога рабіць не будзе, бо няма грошай. Праз тры гады прыйшоў новы начальнік, які захапіўся відам, што адкрыўся з вышыні птушынага палёту, а праз месяц патэлефанаваў і сказаў: знайшоў сродкі на лесвіцу і музей. Цяпер гэты музей — адзін з найлепшых у краіне. А на пажарнай вежы кожны дзень апоўдні труба іграе беларускую мелодыю... Ужо падчас трэцяга склікання з'явілася мара зрабіць у кожным падвальчыку ў цэнтры Гродна невялічкія кафэ, як у Вільнюсе, напрыклад. І вось я літаральна за руку пацягнуў мэра і іншых кіраўнікоў «у экспедыцыю»

па сутарэннях Савецкай вуліцы. У адным з іх пазней узнікла кафэ «Раскоша». Таксама ўжо зроблены эскізны праект, каб далучыць да кафэ яшчэ і двухпавярховы падвал побач. Такія сутарэнні мы бачылі ў Вроцлаве. Улады пакуль ад гэтага адбіваюцца, — маўляў, некаторыя з іх засыпаны, хто за гэта возьмецца? Але яны амаль усюды былі засыпаны, іх раскапалі і прыстасавалі, і туды з задавальненнем заходзяць турысты.

— **Работа дэпутата патрабуе шмат намаганняў?**

— Можна, канешне, і адсedeцца, як гэта часам і адбываецца. Але ў чым тады сэнс нашага дэпутацтва? Да таго ж ёсць закон аб мясцовым кіраванні і самакіраванні, дзе ў плане заканадаўчай ініцыятывы многае можна зрабіць. Я браўся за тэма рэчы, якія, на першы погляд, здаваліся немагчымымі, і дабіваўся свайго.

— **Што было самым цяжкім падчас увасоблення вашых дэпутацкіх ініцыятыў?**

— Мяне часам здзіўляла і непакоіла абыякавасць некаторых чыноўнікаў ды і іншых дэпутатаў. Не ўсе аднолькава спрыяльна ставіліся да гэтых ініцыятыў. Бывала, што некаторыя паглядалі скоса, гэта выклікала ў іх раздражненне.

— **З якімі яшчэ пытаннямі звярталіся выбаршчыкі?**

— Падчас прыёму людзі прыходзілі з рознымі пытаннямі. Адны скардзіліся на тое, што дрэвы аварыйныя растуць у двары, другія, наадварот, на тое, што дрэвы спілоўваюць, трэба больш іх пасадыць. Дзесьці дваровую тэрыторыю прасілі прывесці ў парадак, каналізацыю пракласці ў аднапавярховай забудове. І мы гэтага дабіваліся. Дрэвы падпілоўвалі часткова, я не быў прыхільнікам зносу дрэў. Дарэчы, падчас дэпутацтва былі створаны камітэты тэрытарыяльнага самакіравання ва ўсіх ЖЭСах, — каб аператыўна вырашаць усе пытанні жыхароў.

— **На ваш погляд, якія якасці неабходныя дэпутату?**

— Некаторыя кажуць, што ў мяне настэрны характар. І сапраўды, каб вырашыць адно пытанне, я гатовы дзесяць разоў патэлефанаваць альбо адчыніць дзверы ў высокі кабінет. А без настойлівасці немагчыма дабіцца рэальных вынікаў. І новым дэпутатам мясцовай улады я таксама прапаную быць ініцыятыўнымі і настэрнымі. Выбаршчыкі ацэняць гэта.

Маргарыта УШКЕВІЧ.
Фота з архіва Аляксандра ЛАСМІНСКАГА.

За алей ліхтароў — алей крэатыўных лавак

З кожным годам горад Жодзіна прыгажэе, тут з'яўляюцца новыя аб'екты, малыя архітэктурныя формы, якіх да нядаўняга часу не хапала. Яны надаюць гораду свой, непаўторны каларыт, робяць яго пазнавальным і адметным сярод іншых населеных пунктаў. У прыватнасці, летась на праспекце Міру з'явілася алей ліхтароў.

— Распрацоўкай эскізаў і ўстаноўкай займаліся прадпрыемствы, а пляцоўку парадкавалі за кошт гарадскога бюджэту, — раскажаў першы намеснік старшыні гарвыканкама **Сяргей КОНАН.** — Кожны з ліхтароў адлюстроўвае дзейнасць канкрэтнага прадпрыемства, арганізацыі, з'яўляецца эксклюзіўным і ўнікальным па сваім дызайне.

Напачатку ліхтароў было 24, а цяпер іх ужо 31.

Сапраўды, алей уражвае. Нягледзячы на ​​неспрыяльнае надвор'е, тут хапае цікаўных, у тым ліку і дзяцей. У наведнікаў разбягаюцца вочы, бо вызначыць, які

ліхтар лепшы, вельмі цяжка. Напрыклад, скульптурны ансамбль камунальнага ўнітарнага прадпрыемства «ЖодзінаЖылЦеплаСэрвіс» атаясамліваецца з цяплом і ўтульнасцю ў доме. Кампазіцыя зроблена ў выглядзе хатняга кутка: крэсла-качалка, за акном віднеюцца зоркі на небе, свеціцца ліхтары. Пры праектаванні крэсла атрымалася вельмі ўмяшчальным, таму стваральнікі вырашылі зрабіць яго яшчэ і скарбонкай, пад якой знаходзіцца люк з кодавым замком. Лічыцца, калі ў спецыяльную шчыліну кінуць манетку, то жаданне спраўдзіцца. Пасля таго як скарбонка запоўніць-

ца, яе адчыняюць, а грошы перадаюць на дабрачынныя мэты.

Жодзінскі хлебазавод устанавіў ліхтар у форме печкі з батонам унутры. Побач — фігура пекара з паднятым угору вялікім пальцам. Гэты жэст азначае: хлеб атрымаўся што трэба.

У адкрытым акцыянерным таварыстве «Світанак» працуюць у асноўным жанчыны. Ліхтар уяўляе сабой швейную машынку, за якую можна прысесці кожны ахвотны, каб сшыць сабе рэч.

Ліхтар БелАЗа назвалі «Волат». Гэта каваная стылізаваная скульптура: трывалы каркас з металічных пруткоў, да якіх прымацаваны пласціны з нержавеючай сталі. У кампазіцыі выкарыстаны таксама элементы дэталей машын. Над галавой волата — валун з каляровымі шкельцамі

і святлодыёднай падсветкай. Фігура асілка сімвалізуе магутнасць, а святло — стваральную мірную працу, пастаяннае ўдасканаленне.

А сёлета ў горадзе плануец зрабіць яшчэ і алей крэатыўных лавак на праспекце Леніна. Працягнецца добраўпарадкаванне гарадскога парку — тут будзе невялікае возера, а пасярэдзіне — востраў з фантанам. Прадпрымальнікі ўладкуюць спартыўную пляцоўку, дзе цэнтральнае месца зойме карабель.

— Вядома, такія канструкцыі ўсталяваны ў розных кутках Беларусі. Але наша будзе спецыфічнай, унікальнай, непадобнай на іншыя, — упэўнены Сяргей Конан. — Акрамя таго, у мінулым годзе ўзнікла ідэя ўстанавіць на ўездзе ў горад скульптуру Божай Маці, выява якой размешчана на гербе Жодзіна.

Вось так выглядае адзін з ліхтароў.

Сёлета БелАЗ адзначае 70-гадовы юбілей. Мяркуюцца стварыць алей прадпрыемства «Кантыненты» з пазначэннем краін, куды пастаўляюцца і дзе працуюць айчыныя кар'ерныя самазвалы. Фарміраванне такога ўнікальнага асяроддзя, напоўненага жыццём, будзе весціся з удзелам арганізацыі розных формаў уласнасці, прадпрымальнікаў, гараджан, а таксама з прыцягненнем сродкаў гарадскога бюджэту.

За мінулы год на вуліцах з'явілася столькі новых аб'ектаў, колькі не створана за ўсю гісторыю горада. У гэтым вялікая заслуга старшыні гарвыканкама Юрыя Шарага, які можа пераканаць усіх кіраўнікоў

УСЁ Ў ПАРАДКУ

прыняць удзел у добрай справе.

— Жодзіна па прыгажосці перасягнуў многія гарады, хоць пабудаваны пасля вайны. Менавіта дзякуючы малым архітэктурным формам ён набыў сваю адметнасць, — выказвае меркаванне **навуковы супрацоўнік Жодзінскага краязнаўчага музея Сяргей ВІЗНЕР.** — 2018 год вельмі важны для нас — ён чатыры разы юбілейны. У 1643-м паселішча было заснавана, у 1688-м атрымала назву Жодзіна, 70 гадоў таму быў заснаваны «БелАЗ». І, нарэшце, у 1963-м пасёлак гарадскога тыпу атрымаў статус горада абласнога падпарадкавання нароўні з Салігорскам.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.